

A photograph of a man and a woman in a forest. The woman is in the foreground, looking slightly to the left with a serious expression. The man is behind her, looking in the same direction. They are both wearing dark clothing. The background is filled with green foliage. On the right side of the image, there is a large, stylized green letter 'I' that extends from the top to the bottom of the frame.

DE STILLE KRACHT

VAN LOUIS COUPERUS
REGIE IVO VAN HOVE
INTERNAL THEATER AMSTRDM

Rolverdeling op de achterzijde

van **Louis Couperus**

regie **Ivo van Hove**

bewerking & dramaturgie **Peter van Kraaij**

scenografie & licht **Jan Versweyveld**

muziek **Harry de Wit**

kostuums **An D'Huys**

choreografie **Koen Augustijnen**

coproductie **Ruhrtriennale**

ondersteund door **Ammodo**

particulier producent **Joost en Marcelle Kuipers, Anda Winters**

assistentie regie **Nina de la Parra**

assistentie scenografie **Ramón Huijbrechts, Bart van Merode** (rekwisieten)

assistentie muziek **Guusje Ingen Housz, Stan Verberkt**

assistentie kostuums **Fauve Ryckebusch**

hoofd techniek ensemble **Götz Schwörer**

productieleiding **Angelina Kroft**

techniek **Sebastiaan Kruijs, Joost Verlinden** (1^e inspiciënten),

Pepijn van Beek, Bart Coenen, Sander van Elteren, Zinzi Kemper,

Timo Merkies, Daan Westendorp, Jordi Wolswijk, Theunis Zijlstra

kostuumatelier **Farida Bouhbouh, Wim van Vliet** (hoofd)

kap & grime **Mirjam Venema**

uitvoering toneelbeeld **Eddy van Gelder, HOAC,**

Kloosterboer Decor BV, Levtec

castingadviezen **Hans Kemna**

fotografie **Jan Versweyveld**

beeldbewerking **Henri Verhoef**

grafisch ontwerp **Serena Kloet, studio ITA**

publiciteit **Selman Aqiqi**

druk **SSP Amsterdam**

met dank aan **Eye**

De voorstelling duurt circa 2 uur, geen pauze.

#destillekracht

De afgelopen seizoenen bracht Internationaal Theater Amsterdam met drie voorstellingen hulde aan een van Nederlands grootste schrijvers, Louis Couperus. In het kader van de Ruhrtriennale werden achtereenvolgens *De stille kracht*, *Van oude mensen, de dingen die voorbijgaan* en *De boeken der kleine zielen* voor toneel bewerkt. Regisseur Ivo van Hove beschouwt Couperus als een tijdgenoot die de existentiële onrust van de mens in prachtige, verontrustende verhalen heeft verwoord. Een schrijver die compromissloos en zonder moreel oordeel schreef over seksualiteit, geweld en verstikkende sociale omgangsvormen.

Louis Couperus schreef *De stille kracht* na een bezoek aan Nederlands-Indië tussen maart 1899 en januari 1900, de bloeiperiode van het koloniale bewind. In zijn roman heeft hij op visionaire wijze de teloorgang van de kolonie voorvoeld en in de figuur van resident Otto van Oudijck de neergang van een mentaliteit en principe beschreven. Nergens wordt er in de Nederlandse literatuur met zoveel zin voor nuance een zo onthutsend portret geschetst van de kolonistator in zijn rol als ‘vader’ voor de inheemse bevolking. *De stille kracht* is een verhaal over het verval, de angst en de ontgoocheling die zich meester maken van een koloniaal bestuurder die zijn werk weliswaar als een missie beschouwt maar tegelijkertijd blind blijft voor de plaatselijke cultuur en tradities.

Meer dan een eeuw na publicatie heeft *De stille kracht* nog niets aan relevantie ingeboet en blijft het een meeslepend verhaal over de misverstanden en het onbegrip tussen culturen maar ook tussen naaste familieleden. Een boek over de onmogelijkheid de ander volledig te doorgronden.

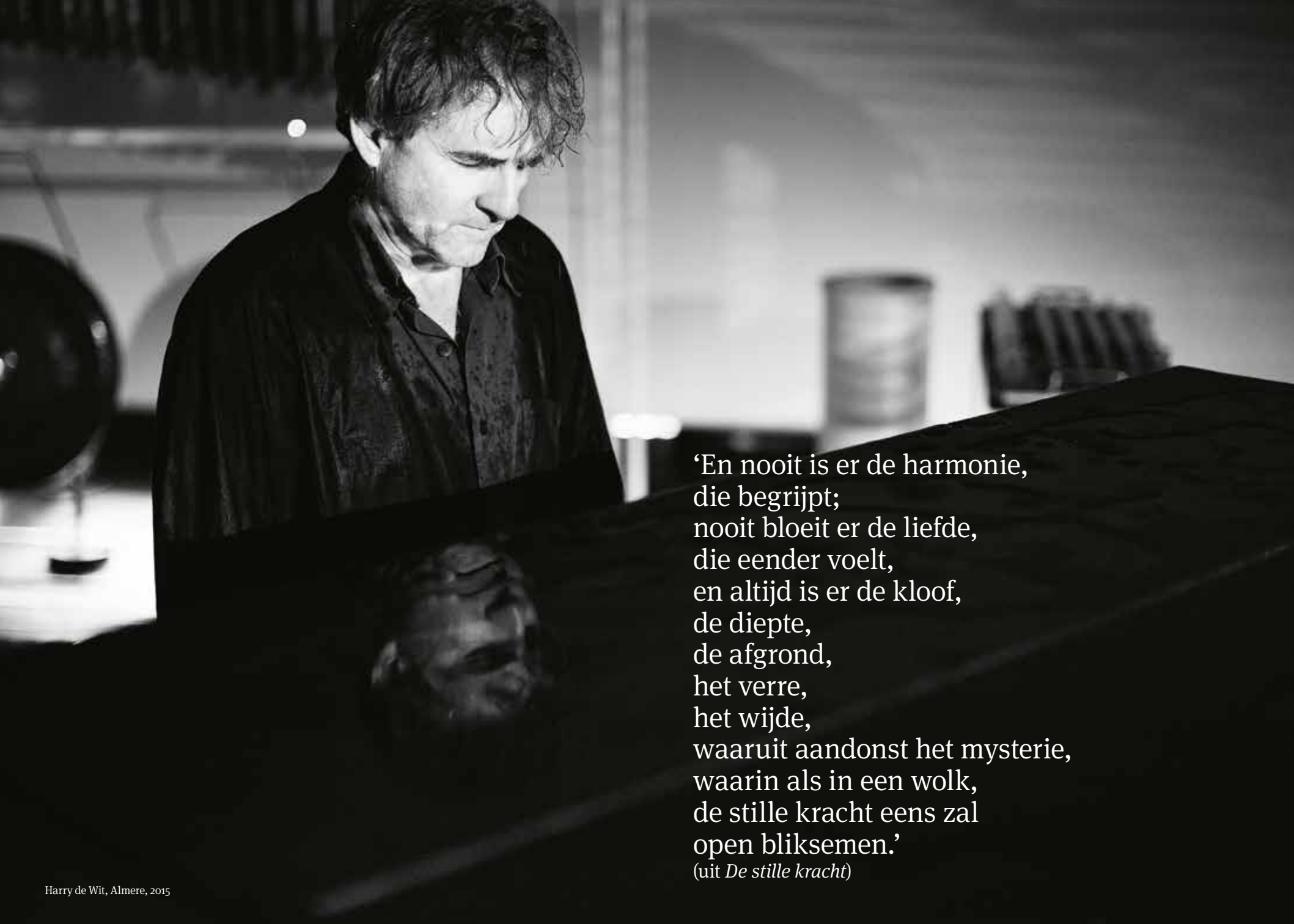
Otto van Oudijck bestuurt met daadkracht zijn gewest. Hij is een toegewijd en bekwaam bestuurder, gerespecteerd door zijn collega's en op handen gedragen door de lokale bevolking, zo denkt hij. Hij leeft met zijn vrouw Leonie en zijn twee kinderen uit een vorig huwelijk, Theo en Doddy in het Javaanse Laboewangi. Zijn leven staat volledig in dienst van zijn missie: welvaart brengen voor de inheemse bevolking. Het werk vult zijn dagen en zo blijft hij blind voor de noden van zijn naaste familieleden. De op het eerste gezicht volstrekt onverschillige en genotzieke Leonie houdt er affaires op na en onttrekt zich aan alle verantwoordelijkheden die haar als residentsvrouw toekomen. Theo probeert zich te onttrekken aan de verstikkende invloed van zijn vader en Doddy flirt in het geheim met Addy, een halfbloed die Otto liever kwijt dan rijk is. Bij het aantreden van een nieuwe regent wordt het broze evenwicht in het gewest verstoord. Prins Soenario is in tegenstelling tot zijn overleden vader, met wie Otto het goed kon vinden, niet bereid om het Binnenlands Bestuur blind te gehoorzamen. Hij houdt zijn gokverslaafde broer, de regent van Ngadjiwa, een hand boven het hoofd wanneer hij de salarissen van de ambtenaren niet heeft uitbetaald. Otto grijpt in en ontslaat de regent. Het verzet van de lokale bevolking tegen het Binnenlands Bestuur neemt drastisch toe. Een reeks onverklaarbare gebeurtenissen die zijn gezin treffen, doen Van Oudijck wankelen. Hij blijkt niet in staat de stille kracht die zijn leven binnen sijpelt het hoofd te bieden en verliest stilaan alles wat hem dierbaar is: zijn vrouw, zijn kinderen, zijn reputatie en bovenal het beeld dat hij van zichzelf koesterde: dat van een rechtvaardige en milde vader voor zijn gezin en de inheemse bevolking.

Voor regisseur Ivo van Hove gaat *De stille kracht* over de botsing tussen twee culturen: de ene schijnbaar open, rationeel en bureaucratisch, de andere magisch, verholten, mysterieus. Het moderne, op logica en ratio gestoelde Westen waarin het individu centraal staat, slaagt er niet in de oeroude beschaving waarin familie en gemeenschap, het mystieke en rituele de dienst uitmaken blijvend te overheersen. Wat Couperus beschrijft is geen openlijke strijd maar een langzaam ondergraven van alle zekerheid, een slijtageslag.

Die slijtageslag vormde het uitgangspunt voor de bewerking. Naast de wrijving tussen de westerse en oosterse cultuur, is er de verwoestende werking van de natuur die tegenover het lineaire vooruitgangdenken van de kolonisator de eeuwig weerkerende cyclus van leven en dood plaatst. Maar ook de onregelende kracht van de seksuele drift die Leonie, Theo en Addy in hun greep houdt, is een vorm van stille kracht die het gezin van binnenuit vernietigt.

‘En nooit is er de harmonie,
die begrijpt;
nooit bloeit er de liefde,
die eender voelt,
en altijd is er de kloof,
de diepte,
de afgrond,
het verre,
het wijde,
waaruit aandonst het mysterie,
waarin als in een wolk,
de stille kracht eens zal
open bliksemen.’
(uit *De stille kracht*)

Het idee van slijtage vormt ook het uitgangspunt voor de ruimte die scenograaf Jan Versweyveld heeft ontworpen: een vierkante houten vloer met slechts een vleugelpiano. De natuurelementen razen over het speelvlak in een tropische omgeving waaraan de acteurs overgeleverd zijn. Het geheel krijgt een performancekarakter: de reële inbreuk van natuurelementen wordt een geduchte tegenstander en medespeler in de voorstelling.

Componist Harry de Wit ontwierp een soundtrack waarin westerse pianomuziek wordt aangetast en verkleurd door oosterse percussie en bewerkte natuurgeluiden. Hij begeleidt live de neergang van Otto's harmonieuze en 'uurwerkzekere' wereld naar een zinderende, chaotische en dreigende kosmos.

De stille kracht is een noodlotstragedie. Het is een verontrustend portret van de mens die blind blijft voor zijn omgeving en ten onder gaat aan valse aannames en vooroordelen. Een voorstelling die ons pijnlijk bewust maakt van de gapende afgrond tussen het verhaal dat we over onszelf vertellen en wie we werkelijk zijn.

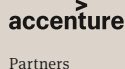
DE STILLE KRACHT

Internationaal Theater Amsterdam
Leidseplein 26, +31 (0)20 624 23 11
do 29 nov – zo 2 dec
di 4 – za 8 dec

ITA-extra
engelse boventiteling do 29, 6 dec
nagesprek vr 30 nov, 7 dec

ITA—ensemble & gasten 18/19 **Hélène Devos, Fred Goessens, Janni Goslinga, Aus Greidanus jr., Marieke Heebink, Maarten Heijmans, Robert de Hoog, Hans Kesting, Hugo Koolschijn, Achraf Koutet, Maria Kraakman, Majd Mardo, Ramsey Nasr, Chris Nietvelt, Celia Nufaar, Frieda Pittoors, Halina Reijn, Gijs Scholten van Aschat, Bart Slegers, Eelco Smits, Steven Van Watermeulen, Claire Bender, Bart Bijmens, Violet Braeckman, Evgenia Brendes, Hajo Bruins, Thomas Cammaert, Jules Croiset, Charlie-Chan Dagelet, Mingus Dagelet, Katelijne Damen, Jip van den Dool, Khaldoun Alexander Elmecky, Barry Emond, Malou Gorter, Wim van der Grijn, Abke Haring, Eva Heijnen, Noortje Herlaar, Stacyan Jackson, Gaite Jansen, Faas Jonkers, Emma Josten, Poema Kitseroo, Minne Koole, Rob Malasch, Joep Paddenburg, Massimo Pesik, Urmie Plein, Alwin Pulinckx, Dewi Reijs, Lineke Rijxman, David Roos, Vanja Rukavina, Luca Savazzi, Michael Schnörr, Harm Duco Schut, Truus te Selle, Camilla Siegertsz, Jip Smit, Belinda van der Stoep, Josha Stradowski, Sidar Toksöz, Leon Voorberg, Carina de Vroome, Mandela Wee Wee, Maartje van de Wetering, Benjamin de Wit**

ITA.NL

ITA—ENSEMBLE 18/19

PREMIÈRES

EEN KLEIN LEVEN
van **Hanya Yanagihara**
regie **Ivo van Hove**
sep, okt 18, apr 19

HET HOUT
van **Jeroen Brouwers**
regie **Michiel van Erp**
nov 18, apr 19

VALLENDE MAN
van **Don DeLillo**
regie **Julien Gosselin**
mrt 19

DOOD IN VENETIË
naar **Thomas Mann**
tekst **Ramsey Nasr**
regie **Ivo van Hove**
productie ITA / Koninklijk
Concertgebouworkest
apr 19

DE KERSENTUIN
van **Anton Tsjechov**
regie **Simon McBurney**
jun 19

IN WANKEL EVENWICHT
van **Edward Albee**
regie **Maren E. Bjørseth**
productie ITA2 /
Toneelschuur Producties
mrt, apr 19

REPRISES

SCÈNES UIT EEN HUWELIJK
van **Ingmar Bergman**
regie **Ivo van Hove**
aug, sep 18, feb, mrt 19

KLEINE ZIELEN
van **Louis Couperus**
regie **Ivo van Hove**
coproductie **Ruhrtriennale**
aug, sep 18

LA VOIX HUMAINE
van **Jean Cocteau**
regie **Ivo van Hove**
sep, nov 18

UIT HET LEVEN VAN
MARIONETTES
van **Ingmar Bergman**
regie **Nanouk Leopold**
okt 18

HET JAAR VAN DE KREEFT
van **Hugo Claus**
regie **Luk Perceval**
nov 18

DE STILLE KRACHT
van **Louis Couperus**
regie **Ivo van Hove**
coproductie **Ruhrtriennale**
nov, dec 18, apr 19

HUSBANDS AND WIVES
scenario **Woody Allen**
regie **Simon Stone**
dec 18, feb 19

IBSEN HUIS
van **Simon Stone**
naar **Henrik Ibsen**
regie **Simon Stone**
dec 18, feb 19

THE FOUNTAINHEAD
van **Ayn Rand**
regie **Ivo van Hove**
jan 19

OEDIPUS
van **Robert Icke**
naar **Sophocles**
regie **Robert Icke**
mei 19

NA DE REPETITIE / PERSONA
van **Ingmar Bergman**
regie **Ivo van Hove**
coproductie **Les Théâtres
de la Ville de Luxembourg,
Maison des Arts de Créteil,
Théâtre de la Place Liège**
aug, sep 18

DAGBOEK VAN EEN
VERDWENENE
componist **Leoš Janáček,**
Annelies Van Parys
regie **Ivo van Hove**
productie **Muziektheater
Transparant**
coproductie ITA,
**Klarafestival, De Munt,
Kaattheater, Les Théâtres
de la Ville de Luxembourg,
Operadagen Rotterdam**
okt, nov, dec 18, jan, feb, apr,
jun 19

DE DINGEN DIE VOORBIJGAAN
van **Louis Couperus**
regie **Ivo van Hove**
productie ITA / **Toneelhuis**
coproductie **Ruhrtriennale**
okt 18

DE ANDERE STEM
van **Ramsey Nasr**
regie **Ivo van Hove**
nov 18

MEDEA
van **Simon Stone**
naar **Euripides**
regie **Simon Stone**
nov 18, mrt 19

KINGS OF WAR
van **William Shakespeare**
regie **Ivo van Hove**
co-commissioners
**Barbican, Théâtre National
de Chaillot, Wiener
Festwochen**
coproductie **Blindman,
Holland Festival,
Muziektheater Transparant**
nov, dec 18

ITA—JUNIOR

XXX JR.
Over vriendschap
in Amsterdam
regie **Ilon Lodewijks,
Hanna Timmers**
mrt 19

Gijs Scholten van Aschat

Otto van Oudijck

Halina Reijn

Leonie van Oudijck

Jip van den Dool

Theo van Oudijck

Eva Heijnen

Doddy van Oudijck

Leon Voorberg

Frans van Helderer

Maria Kraakman

Eva Eldersma

Marieke Heebink

De Raden–Ajou Pangéran

Mingus Dagelet

Addy de Luce

Barry Emond

Soenario, regent van Ngadjiwa

Vanja Rukavina

Si–Oudijck

Dewi Reijs

Oerip

Rob Malasch

Massimo Pesik

Michael Schnörr

bediende

Harry de Wit

muzikant